

سنجش میزان انطباق محتوای آموزشی برنامه شاد بر اساس استانداردهای تأیید شده آموزشی در دوره پیش دبستانی

بهاره کنعانی^۱
سهیلا حسین پور^۲
فرشته افکاری^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۱۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۹/۲۵

چکیده

پژوهش حاضر با هدف سنجش میزان انطباق محتوای آموزشی برنامه شاد بر اساس استانداردهای تأیید شده توسط آموزش و پرورش در دوره پیش دبستانی انجام شد. این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر ماهیت روش تحقیق توصیفی از نوع پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش، مربیان شاغل در مراکز پیش دبستانی شهر سنندج است که ۱۵۰۰ نفر بودند. نمونه با استفاده از جدول کرجسی و مورگان ۳۰۶ نفر به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد، روایی آن مورد تأیید اساتید و متخصصان علوم تربیتی قرار گرفت، ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۳ محاسبه گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف، آزمون فریدمن، t مستقل و تحلیل واریانس یک طرفه استفاده شد. از دیدگاه مربیان میزان انطباق محتوای برنامه شاد با استانداردهای تایید شده به ترتیب: آموزش کاربرد حواس پنج گانه، مهارت‌های حسی حرکتی و عاطفی، آموزش ابتدایی اندام‌های بدن، کاربردها و ویژگی‌های آن‌ها، آموزش نکات و مسائل بهداشت فردی و اجتماعی، آموزش حقوق فردی و اجتماع در کودکان، آشنا کردن کودکان با شخصیت‌های مذهبی و ملی، آموزش و آشنایی با حروف الفبا، اعداد و دایره لغات و کمترین انطباق را با آموزش مسائل اخلاقی، دینی و تربیتی دارد. محتوای برنامه آموزشی شاد با هفت استاندارد آموزشی انطباق دارد. در سطح شاخص‌ها میزان انطباق کم است.

کلیدواژه‌ها: استاندارد آموزشی، پیش دبستانی، محتوی، برنامه شاد، مجازی.

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد رشته آموزش و پرورش پیش دبستانی، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران.

^۲ استادیار گروه علوم تربیتی، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران و نویسنده مسئول: shossainpour2014@gmail.com

^۳ استادیار گروه علوم تربیتی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

مقدمه

کودکان بزرگ‌ترین ثروت هر کشور محسوب می‌شوند کودکی اولین و مهم‌ترین دوره زندگی آدمی و دوره‌های شاخص برای توسعه مهارت‌های بنیادی و حرکتی است (أزر، ۲۰۲۰). در این دوره کودک یک نقش فعال در ساختار یادگیری و فهمیدن دارد و دانشی که در این دوران به دست می‌آورد بسیار مهم و تعیین‌کننده است (باسط و ارنولد، ۲۰۲۰). امروزه یکی از موضوعات کلیدی نظام آموزش و پرورش، اثربخشی آموزش دوره پیش‌دبستانی برای آموزش مهارت‌های زندگی کودکان است. آمادگی کودکان برای ورود به مدرسه و محیط‌های اجتماعی و موفقیت بعدی آن‌ها در تحصیل و زندگی اجتماعی با جنبه‌های مختلف آن‌ها مرتبط است. این مسائل باعث گردید که به تعلیم و تربیت کودک در سنین پیش از دبستان با دیدی عمیق و علمی نگاه شود و کودک به‌عنوان رکن اساسی تعلیم و تربیت پیش از دبستان مورد توجه متخصصان و مسئولان تربیتی قرار گیرد (لاو، ۲۰۰۷).

آموزش پیش از دبستان به‌عنوان یک مقطع تحصیلی پایه برنامه‌های برای کودکان ۳ تا ۶ ساله را با در نظر گرفتن اصل کودک محوری، اصل محوریت رویکرد کل‌نگر، اصل انعطاف‌پذیری برنامه‌ها، اصل محوریت بازی، اصل محوریت رویکرد ارتباطی در گزینش محتوا و رعایت تفاوت‌های فردی و اولویت دادن به بازی و فعالیت‌های نشاط‌آور و همسویی با برنامه‌های ابتدایی در برمی‌گیرد (ددیلیا، ۲۰۲۰). آموزش و پرورش در سنین اولیه، پله اول پلکان آموزش تلقی می‌شود. مقطع پیش‌دبستانی مرحله‌ای است که پیشرفت کودک بسیار سریع است به‌طوری‌که آموزش فراهم‌شده در این دوره بر روند پیشرفت کودک در سال‌های آتی تأثیر بسیار دارد. (زِلدا، ۲۰۲۱). در برنامه‌های مراکز پیش‌دبستانی بایستی به شادابی فضای بازی، رفاه مربیان، فرهنگ عمومی، طراحی مناسب محیط آموزشی تفاوت‌های فردی و شرایط فرهنگی بومی کودکان و به ویژگی‌های مراحل رشد و پرورش حواس گوناگون کودکان توجه کافی شده و بازی و فعالیت‌های نشاط‌آور در اولویت قرار بگیرد (نجفی، ۱۳۹۸).

آموزش و پرورش بسیاری از کشورها، به منظور جلوگیری از گسترش ویروس، سیاست‌هایی را برای حذف موقت یادگیری حضوری صادر کردند که با «یادگیری از خانه» از طریق آموزش مجازی یا آنلاین جایگزین شد. این سیاست در مقاطع پیش‌دبستانی، ابتدایی، متوسطه و دانشگاه اعمال گردید

1. Özer
2. Law
3. Dedeilia
4. Zelda

که آموزش مجازی می‌تواند راه‌حل مؤثری برای فعال کردن کلاس‌های درس باشد (هرمانتو و سریمولیانی؛ ۲۰۲۰). در ایران به دنبال اعلام رسمی اولین گزارش مربوط به شیوع کووید-۱۹ در روز ۲۹ بهمن ۱۳۹۸، دولت دستور تعطیلی مدارس و دانشگاه‌های سراسر کشور را به‌عنوان یکی از اقدامات اضطراری برای جلوگیری از شیوع بیشتر این بیماری صادر کرد. آموزش مجازی مجموعه اقدامات آموزشی است که با استفاده از ابزارهای الکترونیکی اعم از صوتی، تصویری و رایانه‌ای صورت می‌گیرد (زمانیان و عبدالهی، ۱۴۰۰). آموزش آنلاین به‌عنوان یکی از مصادیق شیوه‌های آموزش نوین، نوعی آموزش انفرادی است که در آن فراگیران قادرند با توجه به استعدادهای خود به اهداف آموزشی دست یابند و در حقیقت یاد می‌گیرند که چگونه یاد بگیرند. در این نوع یادگیری آموزش‌دهنده و آموزش‌گیرنده، به‌واسطه‌ی فاصله فیزیکی از یکدیگر جدا هستند، ولی به کمک وسایل و ابزارهایی که فناوری در اختیار آن‌ها قرار داده، با یکدیگر در ارتباط می‌باشند. یادگیری آنلاین بر اساس شواهد موجود و برحسب شرایط اضطراری در مواقع بحران کاراترین شکل یادگیری می‌باشد که در آن یادگیرنده دانش، مهارت و نگرش بهتری نسبت به روش‌های سنتی برای یادگیری به دست می‌آورد (آشوکا؛ ۲۰۲۰). علاوه بر این یادگیری آنلاین منجر به ارتقای یادگیری فردی، تفکر انتقادی و استقلال در یادگیری می‌شود. همچنین این نوع آموزش دانش‌آموزان را قادر می‌سازد تا با استفاده از منابع برخط و نا برخط تجرب یادگیری خود را به فراتر از کلاس‌های درس انتشار داده و از دیگر فواید آن می‌توان سهولت در استفاده، انجام آموزش و یادگیری در یک زمان و مکان مناسب، امکان‌پذیر شدن تعاملات بین کودکان، بهبود سواد دیجیتال، افزایش خود‌انگیزی و درنهایت ارتقای یادگیری خود راهبر می‌باشد (آزکان؛ ۲۰۱۷).

محققان معتقدند استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و آموزش مجازی در دوره‌ی پیش‌دبستانی طی دوره کرونا ضروری است و می‌تواند سبب رشد مربیان و نوآموزان شود. آموزش مجازی، قادر است فعالیت‌های خلاقانه‌ای برای رشد مهارت‌های تفکر و ایجاد تمایلات در مورد آموزش مجازی را در کودکان فراهم کند (آلان؛ ۲۰۲۱). یکی از مؤثرترین ابزارها در ایجاد و توسعه آموزش الکترونیکی در سطوح مختلف، استفاده از سیستم سخت افزار مانند (کامپیوتر، لب تاب و تلفن همراه) است که امروزه در دسترس کلیه‌ی افراد جامعه قرار دارد، فرصتی ارزشمند را برای برنامه ریزان آموزشی، مربیان و

1. Hermanto & Srimulyani
2. Ashokka
3. Ozkan
4. Alan

دانش آموزان فراهم نموده است تا از آن برای استمرار و عمق بخشی به فرآیند یاددهی یادگیری، به اشتراک گذاشتن اطلاعات، ایجاد فرصت های برابر آموزشی و نیز تعامل مؤثر مربی - کودک بهره گرفته شود. (اسنلینگ؛ ۲۰۲۰). بنابراین یکی از اقدامات وزارت آموزش و پرورش ایران جهت ایجاد بستر مناسب جهت آموزش به صورت مجازی و از راه دور، راه اندازی اپلیکیشن آنلاین (شاد) بود که با استفاده از این اپلیکیشن آموزشی امکان برگزاری کلاس ها به صورت آنلاین برقرار گردید. (عباسی، ۱۳۹۹). از دیدگاه متخصصان برنامه ریزی آموزشی آموزش و پرورش در دوران پاندمی کووید-۱۹ بایستی از طریق فضای مجازی برای کودکان ۳ تا ۶ ساله برنامه های را طراحی کرد که بتوان محیط بازی محرکی را برای رشد هوشی، کلامی، اجتماعی، عاطفی و جسمی کودک فراهم کرد و مبنایی برای رشد مهارت های خواندن، نوشتن و حساب کردن تشکیل داد. این برنامه همچنین بایستی بتواند تعامل به محیط، مشارکت فعال در فعالیت های گروهی و توانایی حل مسائل خلاق را در کودکان تقویت کرده و بر تدارک تجارب دست اول برای کودکان تأکید داشته و بر طراحی از قبل و جدول بندی و نظم در برنامه ها تکیه نماید و نسبت به نیازهای کودکان انعطاف پذیر بوده و به طور غیرمستقیم کنترل متربیان پیش دبستانی را عهده دار شده و در نتیجه انضباط درونی کودکان را بهبود بخشد (یوآون، ۲۰۲۰).

در این راستا، شبکه شاد با وجود چشم انداز خوب برای آموزش آنلاین و از راه دور که راه اندازی شده است. که منجر به ایجاد انگیزه برای مربیان در استفاده از تکنولوژی، شناسایی و معرفی مربیان توانمند و خالق، به اشتراک گذاری تجارب مربیان توانمند و دانش آن ها، گسترش عدالت آموزشی با ارسال مطالب آموزشی از نقاط مختلف کشور، شبکه های رسمی برای پایش سطوح مختلف آموزشی، فرصتی برای برنامه های توانمندسازی مربیان و تبدیل مدیران مدارس به عنوان تصمیم گیر و برنامه ریز و همچنین شناسایی مدیران کارآمد و غیر کارآمد مدارس را از فرصت های شبکه آموزشی شاد دانسته اند (رامشینی و کافش، ۲۰۲۳).

متأسفانه به عقیده بسیاری از متخصصان آموزشی و پرورشی در برنامه های مراکز پیش دبستانی در دوران پاندمی کووید-۱۹ آسیب های زیادی از جمله اینکه برنامه های این دوره متناسب با ویژگی ها و نیازهای کودکان تنظیم نشده و بر اساس هدف مشخصی طراحی نمی شوند، علاوه بر این از نظم و

1.Snelling

2.Youn

3.Ramshini & Kaffash

پایداری همراه با انعطاف‌پذیری برخوردار نیستند، کودک محور نبوده و بر کودک تمرکز ندارند، همچنین متناسب با سطح توانایی‌های کودکان نبوده و به شیوه اصولی بازی در این مراکز توجه نمی‌شود، به استقلال و انتخابی شخصی ارزش داده نشده و فعالیت‌های مختلف در برنامه‌های تعیین شده بیشتر یکنواخت‌اند و تنوع لازم را ندارند؛ وجود دارد (لیوژانگ؛ ۲۰۲۰). در حالی وزارت آموزش و پرورش استانداردهایی را برای محتوای آموزشی اپلیکیشن شاد توجه به سند تحول بنیادی آموزش و پرورش و اهمیت مهارت‌های زندگی در کنار آموزش مفاهیم علمی، برای دوره پیش‌دبستانی تدوین و طراحی کرده است. و با توجه به عدم رضایت والدین و مربیان از برنامه شاد محقق بر آن است تا به این سوال پاسخ دهد تا حد چه میزان محتوای آموزشی برنامه شاد بر اساس استانداردهای تأیید شده در دوره پیش‌دبستانی انطباق دارد؟

با توجه به اهمیت آموزش مجازی در سالیان اخیر و به ویژه در شرایط کنونی که ویروس کرونا موجب تعطیلی مراکز آموزشی شده است، مطالعات متعددی از زوایای متفاوت به مطالعه برنامه و اپلیکیشن شاد پرداخته‌اند: چارباشلو و آبگون در پژوهشی با عنوان «شناسایی و اوبویت‌بندی چالش‌های آموزش مجازی در دوره پیش‌دبستانی حین و بعد کرونا» انجام دادند و دریافتند که چالش‌های آموزش مجازی پیش‌دبستانی عبارتند از: محتوی و آموزش، زیرساخت‌ها، مربیان، کودک و والدین هستند. حاجی و همکاران (۱۴۰۰) در تحقیقی با عنوان «بازنمایی مشکلات آموزش در فضای مجازی با استفاده از برنامه شاد در دوره پاندمی کرونا» انجام دادند و دریافتند که ادراک معلمان از مشکلات و چالش‌های آموزش در برنامه شاد، شامل ۶ مضمون، مشکلات مربوط به دانش‌آموزان و والدین، مشکلات مربوط به مربیان، مشکلات محتوا، مشکلات تجهیزات، مشکلات سازمانی، مشکلات بودند. دوحی و همکاران (۱۴۰۰) در تحقیقی با عنوان «تأثیر برنامه آموزش مجازی شبکه شاد بر کارآمدی معلمان و ارتقای سطح یادگیری دانش‌آموزان» انجام دادند و دریافتند که برنامه آموزش مجازی شاد بر کارآمدی معلمان و ارتقای سطح یادگیری دانش‌آموزان تأثیر مثبت و معناداری دارد به گونه‌ای که باعث بهبود کارآمدی تدریس فردی و بهبود کارآمدی تدریس معلمان، افزایش انگیزه، تغییر نگرش نسبت به یادگیری و راهبرد- انعطاف در دانش‌آموزان و افزایش پشتکار می‌گردد.

یولدریم^۲ (۲۰۲۱) در تحقیقی با عنوان «آموزش پیش‌دبستانی در ترکیه در طول بیماری همه‌گیر کووید-۱۹: یک مطالعه پدیدارشناسی» دریافتند که بیماری همه‌گیر کووید-۱۹ اثرات سوء بسیاری بر

آموزش پیش‌دبستانی داشته و جهت فعالیت‌های بازی، هنری، علمی و ریاضیاتی به‌منظور حفظ آموزش با چالش‌های زیادی روبرو بودند. آن‌ها همچنین تأکید کردند که باید اقدامات لازم برای پایدار نگه‌داشتن آموزش پیش‌دبستانی در هنگام بیماری‌های همه‌گیر انجام شود. پاولنکو^۱ و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیقی با عنوان «سواد دیجیتال به‌عنوان شرطی برای تجربه مثبت قرنطینه برای خانواده‌های دارای کودک پیش‌دبستانی در دوران کووید-۱۹» دریافتند که قرنطینه منجر به ایجاد اختلالات جدی در روش معمول زندگی خانوادگی شده درحالی‌که آموزش و یادگیری شرط اصلی رشد طبیعی کودک است. در روسیه نیز مطابق با واکنش معمول مقامات سایر کشورها در برابر بیماری همه‌گیر کووید-۱۹، تعطیلی گسترده شرکت‌های مراقبت از کودکان انجام‌شده که تعطیلی به بسیاری از خانواده‌ها، وظیفه تسلط بر برنامه‌های آموزش پیش‌دبستانی را به‌عنوان بار اضافی تحمیل کرد. همچنین فناوری‌های دیجیتال برای سازمان‌دهی موفقیت‌آمیز آموزش پیش‌دبستانی در خانواده‌ها و حفظ لحن مثبت عاطفی در خانواده از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده و پتانسیل آموزشی آن بستگی به میزان درگیری و صرف زمانی است که کودک پیش‌دبستانی و خانواده‌اش را درگیر می‌کند. درنهایت نتیجه گرفتند که سواد دیجیتالی اعضای خانواده به‌عنوان یکی از شرایط اساسی، تجربه مثبت قرنطینه کووید-۱۹ برای خانواده‌های دارای کودک پیش‌دبستانی، مطرح است. چوانمی^۲ و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیقی با عنوان «یادگیری آنلاین کودکان خردسال در طی بیماری همه‌گیر کووید-۱۹: عقاید و نگرش والدین چینی» ۱۹ دریافتند که بیشتر والدین در این مطالعه گزارش داده‌اند که فرزندان آن‌ها در طی همه‌گیری تجربه یادگیری آنلاین داشته و بسیاری از آن‌ها هر بار کمتر از نیم ساعت وقت صرف کرده‌اند. والدین معمولاً اعتقادات منفی در مورد ارزش‌ها و مزایای یادگیری آنلاین داشتند و یادگیری سنتی را در اوایل کودکی ترجیح می‌دادند. آن‌ها به سه دلیل اساسی تمایل به مقاومت و حتی رد آموزش آنلاین را دارند: کمبودهای یادگیری آنلاین، خودتنظیمی ناکافی کودکان خردسال و کمبود وقت و دانش حرفه‌ای در حمایت از یادگیری آنلاین کودکان. بنابراین در برابر یادگیری آنلاین در خانه مقاومت بیشتری دارند. همچنین نتایج نشان داد که اجرای یادگیری آنلاین در طی همه‌گیری برای خانواده‌ها مشکل‌ساز و چالش‌برانگیز بوده و والدین چینی نه آموزش دیده‌اند و نه آمادگی پذیرش آموزش آنلاین را دارند. ولادیمیرا^۳ (۲۰۱۴) در تحقیقی با عنوان «استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش کودکان پیش‌دبستانی» دریافتند که فناوری‌های دیجیتالی به بخشی منظم از زندگی حتی

1.Pavlenko

2.Chuanmei Dong

3.Vladimíra Sehnalova

کودکان پیش دبستانی تبدیل شده و دانش آموزان پیش دبستانی در درجه اول می توانند جهت یادگیری از خانواده هایشان الگوبرداری نموده و استفاده از آموزش الکترونیکی همچنین می توانند نقش مهمی در آموزش و پرورش دانش آموزان پیش دبستانی داشته باشد.

بنابراین سئوالات اصلی پژوهش حاضر به شرح زیر است:

۱ - میزان انطباق محتوای آموزشی برنامه شاد برای کودکان پیش دبستانی بر اساس استانداردهای تأیید شده آموزشی در شهر سنندج در چه سطحی است؟

۲ - از دیدگاه مربیان، اولویت بندی میزان انطباق محتوای آموزشی برنامه شاد برای کودکان پیش دبستانی بر اساس استانداردهای تعیین شده به چه صورت است؟

۳ - آیا بین دیدگاه مربیان بر اساس جنسیت، میزان تحصیلات، سوابق کاری و رشته تحصیلی در خصوص میزان انطباق محتوای آموزشی برنامه شاد برای کودکان پیش دبستانی با استانداردهای تعیین شده آموزش و پرورش تفاوت وجود دارد؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف از نوع تحقیقات کاربردی و از لحاظ ماهیت و روش گردآوری داده ها، روش تحقیق توصیفی از نوع پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه مربیان شاغل در مراکز پیش دبستانی شهر سنندج که در سال تحصیلی ۱۴۰۰ از طریق اپلیکیشن آموزشی شاد دارای کلاس فعال بوده اند و به صورت مجازی تجربه تدریس در کلاس های آنلاین را داشته اند به تعداد ۱۵۰۰ نفر است. برای تعیین حجم نمونه پژوهش از جدول مورگان ۳۰۶ نفر مری برآورد شدند که با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس، انتخاب و از طریق لینک برای مربیان ارسال آنها پرسشنامه را پاسخ داده شد. ملاک های انتخاب نمونه، مریبانی که در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ در سامانه شاد تدریس داشته اند و محتوای آموزشی توسط وزارت آموزش و پرورش در قالب هفت استاندارد تدوین شده بود و توسط مربیان اجرا کرده اند، بوده است.

ابزار گردآوری داده ها، در پژوهش حاضر پرسشنامه محقق ساخته بر اساس مطالعه مبانی نظری و استفاده از کتاب ها، مقالات و پایگاه های معتبر علمی داخلی و خارجی و بر اساس استانداردهای تأیید

شده آموزش و پرورش و محتوای آموزشی که در برنامه شاد که هم‌اکنون در حال اجرا است، تدوین شده است. پرسشنامه محقق ساخته دارای ۵۶ گویه است. که دارای مؤلفه‌های زیر بوده است:

- ۱- آموزش و آشنایی با حروف الفبا، اعداد و دایره لغات
- ۲- آموزش نکات و مسائل بهداشت فردی و اجتماعی
- ۳- آموزش کاربرد حواس پنج‌گانه، مهارت‌های حسی، حرکتی و عاطفی
- ۴- آموزش ابتدایی اندام‌های بدن، کاربردها و ویژگی‌های آن‌ها
- ۵- آموزش مسائل اخلاقی، دینی و تربیتی در کودکان
- ۶- آشنا کردن کودکان با شخصیت‌های مذهبی و ملی
- ۷- آموزش حقوق فردی و اجتماع در کودکان

برای تعیین روایی پرسشنامه از روش روایی محتوا استفاده شد و در اختیار اساتید گروه علوم تربیتی دانشگاه‌های آزاد اسلامی سنندج و دانشگاه کردستان قرار گرفت و سپس اصلاح و تایید شد؛ بنابراین برای تعیین پایایی پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ استفاده شده و میانگین آن $0/73$ به دست آمد.

جدول (۱) نتایج آزمون آلفای کرونباخ

ضریب آلفا	تعداد	استانداردها
$0/715$	۳۰	آموزش و آشنایی با حروف الفبا، اعداد و دایره لغات
$0/732$	۳۰	آموزش نکات و مسائل بهداشت فردی و اجتماعی
$0/740$	۳۰	آموزش کاربرد حواس پنج‌گانه، مهارت‌های حسی، حرکتی و عاطفی
$0/771$	۳۰	آموزش ابتدایی اندام‌های بدن، کاربردها و ویژگی‌های آن‌ها
$0/733$	۳۰	آموزش مسائل اخلاقی، دینی و تربیتی در کودکان
$0/716$	۳۰	آشنا کردن کودکان با شخصیت‌های مذهبی و ملی
$0/757$	۳۰	آموزش حقوق فردی و اجتماع در کودکان

جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از دو بخش آمار توصیفی و استنباطی استفاده خواهد شد. بخش آمار توصیفی (فراوانی، جدول، درصد، میانگین و انحراف استاندارد) و بخش آمار استنباطی (آزمون کولموگروف - اسمیرنوف جهت نرمال بودن داده‌ها، آزمون فریدمن و آزمون t مستقل و تحلیل واریانس یک‌طرفه) در بسته نرم‌افزاری SPSS26 استفاده شد.

یافته‌ها

در جدول شماره (۲) میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای تحقیق در پیش آزمون و پس آزمون ارائه شده است.

جدول (۲) میانگین و انحراف معیار متغیرهای تحقیق

متغیرها	تعداد	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار
آموزش و آشنایی با حروف الفبا، اعداد و دایره لغات	۳۰۶	۱۶/۰۰	۳۴/۰۰	۲۳/۳۵	۳/۲۰
آموزش نکات و مسائل بهداشت فردی و اجتماعی	۳۰۶	۱۵/۰۰	۳۸/۰۰	۲۵/۹۵	۳/۸۴
آموزش کاربرد حواس پنج‌گانه، مهارت‌های حسی - حرکتی و عاطفی	۳۰۶	۱۵/۰۰	۴۰/۰۰	۲۶/۸۰	۴/۰۷
آموزش ابتدایی اندام‌های بدن، کاربردها و ویژگی‌های آن‌ها	۳۰۶	۱۶/۰۰	۳۷/۰۰	۲۶/۱۹	۳/۸۵
آموزش مسائل اخلاقی، دینی و تربیتی در کودکان	۳۰۶	۱۴/۰۰	۳۲/۰۰	۲۲/۸۳	۳/۴۰
آشنا کردن کودکان با شخصیت‌های مذهبی و ملی	۳۰۶	۱۵/۰۰	۳۲/۰۰	۲۳/۵۶	۳/۱۶
آموزش حقوق فردی و اجتماع در کودکان	۳۰۶	۱۵/۰۰	۳۵/۰۰	۲۵/۰۹	۳/۵۲

جدول شماره (۲) نتایج نشان می‌دهد که استاندارد آموزش کاربرد حواس پنج‌گانه، مهارت‌های حسی، حرکتی و عاطفی با میانگین ۲۶/۸۰ و انحراف معیار ۴/۰۷ بیشترین میانگین را دارد، آموزش ابتدایی اندام‌های بدن، کاربردها و ویژگی‌های آن‌ها با میانگین ۲۶/۱۹ و انحراف معیار ۳/۸۵ در ردیف بعدی است، آموزش نکات و مسائل بهداشت فردی و اجتماعی با میانگین ۲۵/۹۵ و انحراف معیار ۳/۸۴ رده سوم را به خود اختصاص داده است. استانداردهای آموزش حقوق فردی و اجتماع در کودکان با میانگین ۲۵/۰۹ و انحراف معیار ۳/۵۲، آشنا کردن کودکان با شخصیت‌های مذهبی و ملی با میانگین ۲۳/۵۶ و انحراف معیار ۳/۱۶، آموزش و آشنایی با حروف الفبا، اعداد و دایره لغات با میانگین ۲۳/۳۵ و انحراف معیار ۳/۲۰ و آموزش مسائل اخلاقی، دینی و تربیتی در کودکان با میانگین ۲۲/۸۳ و انحراف

معیار ۳/۴۰ در ردیف های بعدی هستند که آموزش مسائل اخلاقی، دینی و تربیتی در کودکان کمترین میانگین را دارد.

نرمال بودن توزیع داده ها نیز با آزمون کواموگروف - اسمیرنوف مورد بررسی قرار گرفت و مقدار sig کلیه متغیرهای تحقیق بزرگتر از سطح خطا ۰,۰۵ بدست آمد. که به معنای نرمال بودن داده ها است. در جدول به جهت رعایت اختصار نتایج آزمون نرمال بودن فقط برای متغیرهای اصلی پژوهش ارائه شده است.

جدول (۳) نتایج آزمون کلو موگراف-اسمیرنوف (K-S)

متغیرها	تعداد	K-S	سطح معنی داری
آموزش و آشنایی با حروف الفبا، اعداد و دایره لغات	۳۰۶	۰/۱۹۷	۰/۰۵۴
آموزش نکات و مسائل بهداشت فردی و اجتماعی	۳۰۶	۰/۱۶۶	۰/۰۶۱
آموزش کاربرد حواس پنج گانه، مهارت های حسی، حرکتی و عاطفی	۳۰۶	۰/۱۶۸	۰/۰۶۸
آموزش ابتدایی اندام های بدن، کاربردها و ویژگی های آنها	۳۰۶	۰/۱۷۰	۰/۰۶۵
آموزش مسائل اخلاقی، دینی و تربیتی در کودکان	۳۰۶	۰/۱۹۱	۰/۰۹۱
آشنا کردن کودکان با شخصیت های مذهبی و ملی	۳۰۶	۰/۱۷۳	۰/۰۵۸
آموزش حقوق فردی و اجتماع در کودکان	۳۰۶	۰/۱۷۶	۰/۰۵۹

همان طور که جدول (۳) نشان می دهد، سطح معنی داری در هر هفت متغیر (استانداردهای آموزشی) بیشتر از ۰/۰۵ به دست آمده و لذا داده ها از توزیع نرمال برخوردار می باشند و برای تحلیل و پاسخ به سؤالات تحقیق از آزمون t مستقل و تحلیل واریانس استفاده شده است.

جدول (۴) نتایج t تک نمونه ای دیدگاه معلمان از انطباق محتوای آموزشی شاد با استانداردهای آموزش

مقدار $t=3$			سطح معنی داری	درجه آزادی	t	استانداردها
۹۵ درصد فاصله اطمینان		اختلاف میانگین				
بیشترین مقدار	کمترین مقدار					
۲۱/۷۱	۲۰/۹۹	۲۱/۳۵	۰/۰۰۰	۳۰۵	۱۱۶/۷۲	آموزش و آشنایی با حروف الفبا، اعداد و دایره لغات
۲۴/۳۸	۲۳/۵۱	۲۳/۹۵	۰/۰۰۰	۳۰۵	۱۰۸/۹۵	آموزش نکات و مسائل بهداشت فردی و اجتماعی
۲۵/۲۶	۲۴/۳۴	۲۴/۸۰	۰/۰۰۰	۳۰۵	۱۰۶/۵۸	آموزش کاربرد حواس پنج گانه، مهارت های حسی، حرکتی و عاطفی
۲۴/۶۳	۲۳/۷۶	۲۴/۱۹	۰/۰۰۰	۳۰۵	۱۰۹/۹۲	آموزش ابتدایی اندام های بدن، کاربردها و ویژگی های آنها
۲۱/۲۲	۲۰/۴۵	۲۰/۸۳	۰/۰۰۰	۳۰۵	۱۰۷/۱۶	آموزش مسائل اخلاقی، دینی و تربیتی در کودکان
۲۱/۹۲	۲۱/۲۰	۲۱/۵۶	۰/۰۰۰	۳۰۵	۱۱۹/۳۴	آشنا کردن کودکان با شخصیت های مذهبی و ملی
۲۳/۴۹	۲۲/۶۹	۲۳/۰۹	۰/۰۰۰	۳۰۵	۱۱۴/۶۳	آموزش حقوق فردی و اجتماع در کودکان

جدول (۴) نتایج آزمون t تک نمونه ای را نشان می دهد که همه استانداردهای آموزش در سطح ۰/۰۱ درصد معنی دار هستند، بنابراین محتوای آموزشی شاد در حالت کلی با هفت استاندارد آموزشی بر اساس دیدگاه معلمان انطباق دارد. مقدار آزمون بر اساس مقدار میانه داده ها تعیین شده است.

جدول (۵) نتایج آزمون فریدمن

استانداردها	میانگین	اولویت ها	درجه آزادی	خی دو	سطح معنی داری
آموزش کاربرد حواس پنج گانه، مهارت های حسی، حرکتی و عاطفی	۴/۹۲	اول			
آموزش ابتدایی اندام های بدن، کاربردها و ویژگی های آنها	۴/۷۱	دوم			
آموزش نکات و مسائل بهداشت فردی و اجتماعی	۴/۵۹	سوم	۶	۲۵۳/۳۹	۰/۰۰۰
آموزش حقوق فردی و اجتماع در کودکان	۴/۲۰	چهارم			
آشنا کردن کودکان با شخصیت های مذهبی و ملی	۳/۳۵	پنجم			
آموزش و آشنایی با حروف الفبا، اعداد و دایره لغات	۳/۲۱	ششم			
آموزش مسائل اخلاقی، دینی و تربیتی در کودکان	۳/۰۱	هفتم			

در جدول (۵) نتایج آزمون فریدمن نشان داد که میزان شاخص به‌دست‌آمده ۲۵۳/۳۹ بوده که در سطح ۰/۰۱ درصد معنی دار است و از دیدگاه معلمان محتوای برنامه شاد بیشترین انطباق را با آموزش کاربرد حواس پنج‌گانه، مهارت‌های حسی، حرکتی و عاطفی با میانگین ۴/۹۲ دارد که در رتبه و اولویت اول قرار گرفته است و کمترین انطباق را با آموزش مسائل اخلاقی، دینی و تربیتی در کودکان با میانگین ۳/۰۱ دارد که در رتبه آخر و اولویت هفتم قرار گرفته است.

استانداردهای آموزش ابتدایی اندام‌های بدن، کاربردها و ویژگی‌های آن‌ها با میانگین ۴/۷۱ در رتبه و اولویت دوم، آموزش نکات و مسائل بهداشت فردی و اجتماعی با میانگین ۴/۵۹ در رتبه و اولویت سوم، آموزش حقوق فردی و اجتماع در کودکان با میانگین ۴/۲۰ در رتبه و اولویت چهارم، آشنا کردن کودکان با شخصیت‌های مذهبی و ملی با میانگین ۳/۳۵ در رتبه و اولویت پنجم و آموزش و آشنایی با حروف الفبا، اعداد و دایره لغات با میانگین ۳/۲۱ در رتبه و اولویت ششم قرار دارد.

جدول (۶) نتایج آزمون t مستقل

استانداردها	t	درجه آزادی	سطح معنی داری	اختلاف میانگین	اختلاف خطای استاندارد
آموزش و آشنایی با حروف الفبا، اعداد و دایره لغات	۱/۶۰۷	۲۷۶/۶۹	۰/۱۰۹	۰/۵۸۲	۰/۳۶۲
آموزش نکات و مسائل بهداشت فردی و اجتماعی	-۱/۸۹۴	۳۰۴	۰/۰۵۹	-۰/۸۵۰	۰/۴۴۹
آموزش کاربرد حواس پنج‌گانه، مهارت‌های حسی، حرکتی و عاطفی	۱/۲۴۱	۳۰۴	۰/۲۱۵	۰/۵۹۲	۰/۴۷۷
آموزش ابتدایی اندام‌های بدن، کاربردها و ویژگی‌های آن‌ها	-۱/۵۹۶	۳۰۴	۰/۱۱۲	-۰/۷۱۸	۰/۴۵۰
آموزش مسائل اخلاقی، دینی و تربیتی در کودکان	۰/۰۶۷	۳۰۴	۰/۹۴۷	۰/۰۳۶	۰/۳۹۹
آشنا کردن کودکان با شخصیت‌های مذهبی و ملی	۱/۲۳۶	۳۰۴	۰/۲۱۸	۰/۴۵۷	۰/۳۷۰
آموزش حقوق فردی و اجتماع در کودکان	۰/۲۴۲	۳۰۴	۰/۸۰۹	۰/۱۰۰	۰/۴۱۳

جدول (۶) نتایج آزمون t مستقل جهت بررسی وجود تفاوت بین دیدگاه معلمان بر حسب جنسیت نشان می‌دهد. که سطح معنی داری در دیدگاه معلمان در مورد انطباق محتوای برنامه شاد با استانداردهای آموزشی، بیشتر از ۰/۰۵ به‌دست‌آمده، معنی دار نیست، بنابراین بین دیدگاه معلمان در

خصوص انطباق محتوای برنامه شاد با استانداردهای آموزشی در پژوهش بر اساس جنسیت آن‌ها تفاوت معنی داری وجود ندارد.

جدول (۷) نتایج آزمون تحلیل واریانس یک طرفه بر اساس میزان تحصیلات

سطح معنی داری	F	میانگین مربعات	درجه آزادی	مجموع مربعات	استانداردهای آموزشی
۱/۰۰	۰/۰۰۳	۰/۰۲۸	۳	۰/۰۸۴	آموزش و
		۱۰/۳۴	۳۰۲	۳۱۲۴/۰۹	آشنایی با
			۳۰۲	۳۱۲۴/۱۷	حروف الفبا، اعداد و دایره لغات
۰/۱۳۱	۱/۸۸	۲۷/۶۹	۳	۸۳/۰۶	آموزش نکات
		۱۴/۶۶	۳۰۲	۴۴۲۷/۱۹	و مسائل بهداشت فردی و اجتماعی
			۳۰۲	۴۵۱۰/۲۶	
۰/۷۷۳	۰/۳۷	۶/۲۰	۳	۱۸/۶۲	آموزش
		۱۶/۶۷	۳۰۲	۵۰۳۷/۰	کاربرد حواس
			۳۰۲	۵۰۵۶/۶۲	پنج گانه، مهارت‌های حسی، حرکتی و عاطفی
۰/۰۹۴	۲/۱۵	۳۱/۵۴	۳	۹۴/۶۳	آموزش
		۱۴/۶۶	۳۰۲	۴۴۲۸/۲۰	ابتدایی اندام‌های
			۳۰۲	۴۵۲۲/۸۴	بدن، کاربردها ویژگی‌های آن‌ها
۰/۱۸۹	۱/۶۰	۱۸/۴۲	۳	۵۵/۲۶	آموزش
		۱۱/۵۰	۳۰۲	۳۴۷۳/۸۸	مسائل اخلاقی، دینی و تربیتی در کودکان
			۳۰۲	۳۵۲۹/۱۵	
۰/۹۱۷	۰/۱۶	۱/۷۰	۳	۵/۱۱	آموزش
		۱۰/۰۷	۳۰۲	۳۰۴۲/۰۷	کودکان با شخصیت‌های مذهبی و ملی
			۳۰۲	۳۰۴۷/۱۹	
۰/۹۸۴	۰/۵۳	۰/۶۷	۳	۲/۰۱	آموزش حقوق
		۱۲/۵۳	۳۰۲	۳۷۸۶/۲۴	فردی و اجتماع در کودکان
			۳۰۲	۳۷۸۸/۲۵	

با توجه به جدول (۷) نتایج آزمون تحلیل واریانس یک طرفه برای بررسی وجود تفاوت بین دیدگاه معلمان در خصوص انطباق محتوای برنامه شاد با استانداردهای آموزشی می دهد مقدار F استانداردهای آموزشی در سطح ۰/۰۵ معنی دار نیست، زیرا سطح معنی داری برای همه استانداردهای بررسی شده بیشتر از ۰/۰۵ به دست آمده است. بنابراین بین دیدگاه معلمان در خصوص انطباق محتوای برنامه شاد با استانداردهای آموزشی بر حسب میزان تحصیلات آنها تفاوت معنی داری وجود ندارد.

جدول (۸) نتایج آزمون تحلیل واریانس یک طرفه اساس سوابق شغلی

استانداردهای آموزشی	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F	سطح معنی داری
آموزش و بین گروهی	۵۷/۲۷	۱۳	۴/۴۰	۰/۴۱	۰/۹۶۲
آشنایی با درون گروهی	۳۰۶۶/۸۹	۲۹۲	۱۰/۵۰		
حروف الفبا، اعداد و دایره لغات	۳۱۲۴/۱۷	۳۰۵			
آموزش نکات و مسائل بهداشت فردی و اجتماعی	۲۴۵/۳۵	۱۳	۱۸/۸۷	۱/۲۹	۰/۲۱۶
درون گروهی	۴۲۶۴/۹۱	۲۹۲	۱۴/۶۰		
کل	۴۵۱۰/۲۶	۳۰۵			
آموزش کاربرد حواس پنج گانه، مهارت های حسی، حرکتی و عاطفی	۲۶۲/۳۹	۱۳	۲۰/۱۸	۱/۲۳	۰/۲۵۷
درون گروهی	۴۷۹۳/۲۳	۲۹۲	۱۶/۴۱		
کل	۵۰۵۵/۶۲	۳۰۵			
آموزش ابتدایی اندام های بدن، کاربردها و ویژگی های آنها	۱۴۷/۶۲	۱۳	۱۱/۳۵	۰/۷۵	۰/۷۰۴
درون گروهی	۴۳۷۵/۲۱	۲۹۲	۱۴/۹۸		
کل	۴۵۲۲/۸۴	۳۰۵			
آموزش مسائل اخلاقی، دینی و	۱۹۴/۹۳	۱۳	۱۴/۹۹	۱/۳۱	۰/۲۰۴
بین گروهی	۳۳۳۴/۲۲	۲۹۲	۱۱/۴۱		
درون گروهی	۳۵۲۹/۱۵	۳۰۵			
کل					

		تربیتی در			کودکان	
		۸/۰۳	۱۳	۱۰۴/۴۹	بین گروهی	آشنا کردن
		۱۰/۰۷	۲۹۲	۲۹۴۲/۶۹	درون گروهی	کودکان با
۰/۶۶۳	۰/۷۹		۳۰۵	۳۰۴۷/۱۹	کل	شخصیت‌های
						مذهبی و ملی
		۱۵/۳۸	۱۳	۱۹۹/۹۴	بین گروهی	آموزش حقوق
		۱۲/۲۸	۲۹۲	۳۵۸۸/۳۰	درون گروهی	فردی و اجتماع
۰/۲۴۲	۱/۲۵		۳۰۵	۳۷۸۸/۲۵	کل	در کودکان

با توجه به جدول (۸) نتایج آزمون تحلیل واریانس یک طرفه برای بررسی وجود تفاوت بین دیدگاه معلمان در خصوص انطباق محتوای برنامه شاد با استانداردهای آموزشی نشان می‌دهد مقدار F استانداردهای آموزشی در سطح $۰/۰۵$ معنی دار نیست، زیرا سطح معنی داری برای همه استانداردهای بررسی شده بیشتر از $۰/۰۵$ به دست آمده است. بنابراین بین دیدگاه معلمان در خصوص انطباق محتوای برنامه شاد با استانداردهای آموزشی بر حسب سوابق شغلی آن‌ها تفاوت معنی داری وجود ندارد.

جدول (۹) نتایج آزمون تحلیل واریانس یک طرفه بر اساس رشته تحصیلی

سطح معنی داری	F	میانگین مربعاً	درجه آزادی	مجموع مربعاً	استانداردهای آموزشی
ی		ت	ی	ت	ی
		۷/۵۲	۸	۶۰/۱۹	آموزش و آشنایی با حروف الفبا، اعداد و دایره لغات
۰/۶۶۶	۱/۷۲۹	۱۰/۳۱	۲۹۷	۳۰۶۳/۹۸	بین گروهی
	۰		۳۰۵	۳۱۲۴/۱۷	درون گروهی
					کل
		۲۰/۴۱	۸	۱۶۳/۲۸	آموزش نکات و مسائل بهداشتی و فردی و اجتماعی
۰/۱۹۸	۱/۳۹۵	۱۴/۶۳	۲۹۷	۴۳۴۶/۹۸	بین گروهی
	۱		۳۰۵	۴۵۱۰/۲۶	درون گروهی
					کل

		۱۳/۸۳	۸	۱۱۰/۶۷	بین گروهی	آموزش کاربرد
		۱۵/۶۵	۲۹۷	۴۹۴۴/۹۴	درون گروه	حواس
۰/۵۷۶	۱/۸۳۱		۳۰۵	۵۰۵۵/۶۲	ی	پنج گانه، مهارت های
	۰				کل	حسی، حرکتی و عاطفی
		۲۰/۶۲	۸	۱۶۴/۹۷	بین گروهی	آموزش ابتدایی
		۱۴/۶۷	۲۹۷	۴۳۵۷/۸۶	درون گروه	اندام های بدن،
۰/۱۹۴	۱/۴۰۵		۳۰۵	۴۵۲۲/۸۴	ی	کاربردها و ویژگی های آنها
	۱				کل	
		۲۱/۴۸	۸	۱۷۱/۹۰	بین گروهی	آموزش مسائل اخلاقی، دینی و تربیتی در کودکان
		۱۱/۳۰	۲۹۷	۳۳۵۷/۲۵	درون گروه	
۰/۰۶۰	۱/۹۰۱		۳۰۵	۳۵۲۹/۱۵	ی	
	۱				کل	
		۱۱/۹۰	۸	۹۵/۲۴	بین گروهی	آشنا کردن کودکان با شخصیت ها
		۹/۹۳	۲۹۷	۲۹۵۱/۹۴	درون گروه	ی مذهبی و ملی
۰/۳۰۰	۱/۱۹۸		۳۰۵	۳۰۴۷/۱۹	ی	
	۱				کل	
		۲۱/۳۹	۸	۱۷۱/۱۸	بین گروهی	آموزش حقوق فردی و اجتماع در کودکان
		۱۲/۱۷	۲۹۷	۳۶۱۷/۰۶	درون گروه	
۰/۰۸۵	۱/۷۵۷		۳۰۵	۳۷۸۸/۲۵	ی	
	۱				کل	

با توجه به جدول (۹) نتایج آزمون تحلیل واریانس یک طرفه برای بررسی وجود تفاوت بین دیدگاه معلمان در خصوص انطباق محتوای برنامه شاد با استانداردهای آموزشی نشان می دهد مقدار F استانداردهای آموزشی در سطح ۰/۰۵ معنی دار نیست، زیرا سطح معنی داری برای همه استانداردهای

بررسی شده بیشتر از ۰/۰۵ به دست آمده است و بنابراین بین دیدگاه معلمان در خصوص انطباق محتوای برنامه شاد با استانداردهای آموزشی بر حسب رشته تحصیلی آن‌ها تفاوت معنی داری وجود ندارد.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف تعیین میزان انطباق محتوای آموزشی برنامه شاد بر اساس استانداردهای تأیید شده وزارت آموزش و پرورش در دوره پیش‌دبستانی انجام گرفت. بنابراین شیوع کرونا ضمن تشدید مشکلات و شکاف‌های نظام تعلیم و تربیت، بسیاری از معضلات و چالش‌های سیستم آموزش مجازی را به رخ کشید. «مشکلات حوزه آموزش» اولین چالشی بود که در این پژوهش شناسایی شد. محمدی‌مهر (۱۴۰۰) نیز با عنایت به ادراک مربیان از مشکلات و چالش‌های آموزش در برنامه شاد، ۶ مضمون کلی، شامل مشکلات مربوط به دانش‌آموزان، والدین مربیان، محتوا، تجهیزات، سازمان و ارزشیابی را مطرح نموده‌اند که با پژوهش حاضر هم‌راستا می‌باشد. ماهیت آموزش مجازی به گونه‌ای است که برای یادگیری نیاز به صرف وقت بیشتری برای آموزش است و با توجه به عدم تکرار و تمرین و رفع نشدن به موقع اشکالات درسی، باعث کاهش یادگیری دانش‌آموزان می‌شود. اگر بخواهیم آموزش مجازی مفید و مؤثر باشد، باید ابزارهای لازم مثل موبایل، کامپیوتر، اینترنت با پهنای باند زیاد در اختیار مربیان و دانش‌آموزان باشد. بدون فراهم کردن زیرساخت‌های آموزش مجازی، نمی‌توان به پیاده‌سازی و اثربخشی آن امیدوار بود؛ باین وجود به علت شرایط حاکم بر دنیا و شیوع ویروس کرونا، آغاز آموزش مجازی در ایران ناگهانی و تحمیلی بود و زیرساخت‌های آن فراهم نبود و مربیان و دانش‌آموزان با «مشکلات حوزه زیرساخت‌های آموزش مجازی» روبرو شدند. تجزیه و تحلیل مشکلات آموزش مجازی، برای یافتن اقدامات مناسب برای افزایش کیفیت و اثربخشی آن قابل توجه است. از دیگر سو، محور اصلی کلیه فعالیت‌های کودکان مراکز پیش‌دبستانی را بازی تشکیل می‌دهد که هم شادی‌افزاست و هم آموزنده. برای تحقق یافتن چنین برنامه‌ای لازم است از مربیان کارآزموده بخصوص تسلط در خصوص مبانی تربیتی و پرورشی و ابعاد شخصیتی کودکان، استفاده شود؛ که این نتایج با یافته‌های جین یانگ کیم (۲۰۲۰) که آموزش آنلاین را دارای توانایی ایجاد شرایطی برای تعامل با کودکان، تفکر انتقادی، خلاقیت، همکاری و ارتباطات را در کلاس مجازی دانسته؛ همسو می‌باشد. در مقایسه آموزش مجازی و حضوری تفاوت‌های زیادی وجود دارد. برای مقطع پیش‌دبستانی به نظر می‌رسد آموزش مجازی در حد ایده آل نمی‌تواند تمام نیازهای کودکان و مربیان را از یک

محیط مناسب آموزشی برطرف نماید که در تائید آن پاولنکو (۲۰۲۰) و ولادیمیرا (۲۰۱۴) نیز به ترتیب سواد دیجیتالی اعضای خانواده به‌عنوان یکی از شرایط اساسی، تجربه مثبت قرنطینه کووید-۱۹ برای خانواده‌های دارای کودک پیش‌دبستانی دانسته نقش مهم استفاده از آموزش الکترونیکی در آموزش و پرورش دانش‌آموزان پیش‌دبستانی مطرح نموده‌اند. با این حال کلاس‌های مجازی کاملاً نوپا هستند و ممکن است در آینده بهتر و مؤثرتر شوند و در نتیجه مزایا و معایب آموزش مجازی نیز دست‌خوش تغییر شده و معلم‌ها با استفاده از خلاقیت در تدریس مجازی می‌توانند به این تغییرات کمک کنند؛ نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش چارباشلو و آبگونه (۱۴۰۲) همخوانی دارد. علاوه بر این چو آنمی دونگ (۲۰۲۰) نیز غیرهمسو با نتایج این مطالعه بیان نمودند که اجرای یادگیری آنلاین در طی همه‌گیری برای خانواده‌ها مشکل‌ساز و چالش‌برانگیز بوده و والدین چینی نه آموزش دیده‌اند و نه آمادگی پذیرش آموزش آنلاین را دارند. این نتایج هم‌راستا با یافته‌های پژوهش با مطالعه مقیمی (۱۴۰۰) که بیانگر تأثیر مثبت و معناداری برنامه آموزش مجازی شاد بر کارآمدی مربیان و ارتقای سطح یادگیری دانش‌آموزان بوده و همچنین مطالعه زینی وند نژاد (۱۴۰۰) که بیانگر کاربرد این برنامه‌ها و نیز کاربردهای فناوری در فرایند یاددهی و یادگیری در پسا کرونا در مدارس بوده، همسو می‌باشد. نتایج این پژوهش با مطالعه یولدریم (۲۰۲۱) که تأکید بر اجرای اقدامات لازم برای پایدار نگه‌داشتن آموزش پیش‌دبستانی در هنگام بیماری‌های همه‌گیر دارد، همسو بوده و بهبود کیفیت آن مستلزم نگاه متولیان آموزش و پرورش بوده که می‌تواند نسبت به آموزش حضوری انعطاف‌پذیری بیشتری در مکان و زمان داشته باشد. امروزه آموزش مجازی به‌عنوان یک منبع ضروری برای نوآموزان و دانش‌آموزان مدارس در سراسر ایران و جهان نیز ظاهر شده است. بزرگ‌ترین مزیت یک آموزش مجازی در شبکه شاد این است که کلاس درس و مربی (از لحاظ تئوریک) در ۲۴ ساعت شبانه‌روز و هفت روز هفته در دسترس هستند. در نهایت می‌توان استنباط کرد که دوره‌های آنلاین این انعطاف‌پذیری را برای کودکان و والدین فراهم می‌کنند که بتوانند وقت خود را با کار، خانواده، دوستان یا هر فعالیت دیگری که دوست دارند بگذرانند. نکته قابل‌توجه دیگر در مورد برتری‌های آموزش مجازی در شبکه شاد نسبت به آموزش حضوری برای فراگیران پیش‌دبستانی، انعطاف‌پذیری برای برقراری ارتباط با مربی است، چرا که از طریق این پل ارتباطی خط ارتباط مستقیم کودک با مربی برقرار می‌گردد. از طرف دیگر در تائید آموزش مجازی در دوران پاندمی کووید-۱۹ که اشاره به

تنگناهای متعدد و متفاوتی در به‌کارگیری سامانه شاد در تدریس و یادگیری کودکان دارد؛ بر اساس نتایج پژوهش حاضر پیشنهاد می‌گردد:

۱- بهره‌گیری از متخصصان برنامه‌ریزی درسی، تکنولوژی آموزشی، متخصصان فلسفه تعلیم و تربیت، کارشناسان ورزشی، دینی، مذهبی و بهداشتی آشنا با رویکردهای آموزشی در امر یادگیری و پرورش کودکان جهت انتخاب، تنظیم و سازمان‌دهی محتوای جدید و به‌روز برای کودکان مراکز پیش‌دبستانی با توجه به استانداردهای مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش اقدام کنند.

۲- تولید محتوای الکترونیکی ویژه مهارت‌های اساسی موردنیاز کودکان مراکز پیش‌دبستانی در حوزه‌های مختلف جهت مسلط کردن کودکان به مهارت‌های ضروری زندگی باشد.

۳- کلاس‌هایی دانش‌افزایی و آموزش ضمن خدمت برای مربیان مراکز پیش‌دبستانی با کمک متخصصین حوزه‌های مختلف مرتبط با آموزش و پرورش کودکان و آشنا کردن آنها با استانداردها و شاخص‌های آموزش و پرورش و به‌روز کردن دانش مربیان برگزار شود.

کتابنامه

- چارباشلو، حسین و آبگون، مهدیه (۱۴۰۲). شناسایی و اوبویت‌بندی چالش‌های آموزش مجازی در دوره پیش‌دبستانی حین و بعد کرونا. فصلنامه علمی و پژوهشی پژوهشنامه تربیتی، (۱۸) ۷۵، ۴۵-۲۲.
- حاجی، جمال؛ محمدی‌مهر، مژگان؛ محمدی‌آذر، حدیقه (۱۴۰۰). بازنمایی مشکلات آموزش در فضای مجازی با استفاده از برنامه شاد در دوره پاندمی کرونا. فصلنامه فناوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی، (۱۱۳)، (پیاپی ۴۳)، ۱۷۴-۱۵۳.
- حسینی، خداداد، سید حمید؛ نوری، علی و ذبیحی، محمدرضا. (۱۳۹۲). پذیرش آموزش الکترونیکی در آموزش عالی: کاربرد نظریه جریان، مدل پذیرش فناوری و کیفیت خدمات الکترونیکی. فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، (۱) ۱۹: ۱۳۶-۱۱.
- دوجی، بی‌بی حلیفه؛ مقیمی، زهرا و حاجیلو؛ وحید. (۱۴۰۰). تاثیر برنامه آموزش مجازی شبکه شاد بر کارآمدی معلمان و ارتقای سطح یادگیری دانش آموزان. نشریه مدیریت بر آموزش سازمان‌ها، (۱۰) ۳، ۷۸-۵۱.
- زینی‌وند نژاد، فرشته، و نویدی، احد. (۱۴۰۰). استفاده از سامانه شاد و تدریس تلویزیونی در دوره شیوع کرونا: «کاستی‌ها» و چون‌وچراها. فصلنامه علمی نوآوری‌های آموزشی، (۲) ۲۰، ۷-۳۴.
- عباسی، فهیمه؛ حجازی، الهه و حکیم‌زاده، رضوان. (۱۳۹۹). تجربه زیسته مربیان دوره ابتدایی از فرصت‌ها و چالش‌های تدریس در شبکه آموزشی دانش‌آموزان (شاد): یک مطالعه پدیدارشناسی. تدریس پژوهی، (۳) ۲۴-۱.
- فلاحی، مریم (۱۳۹۴). مقایسه مهارت‌های اجتماعی و انگیزش پیشرفت تحصیلی دانشجویان نظام آموزش حضوری و الکترونیکی. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه علامه طباطبائی.
- مرادی، امیر و ضرغامی، سعید. (۱۴۰۰). تنگناها و راهبردهای به‌کارگیری شبکه اجتماعی دانش‌آموزی (شاد) در تدریس و یادگیری دانش‌آموزان در دوران شیوع کرونا: مطالعه‌ای پدیدارشناسانه. فصلنامه علمی نوآوری‌های آموزشی، (۲) ۳۵-۲۰۶۰.

مومنی راد، اکبر(۱۳۸۸). بررسی کیفیت رشته فناوری اطلاعات دوره آموزش الکترونیکدانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی بر اساس استانداردهای آموزش الکترونیک. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی.

میرزایی، خلیل؛ سعدی، حشمت‌الله؛ موحدمحمدی، سیدحمید و موحدی، رضا. (۱۳۹۷). بررسی میزان مقبولیت آموزش الکترونیکی در مراکز آموزش عالی کشاورزی ایران. نشریه فناوری آموزش، (۲) ۴، (پیاپی ۴۸)، ۱۷۱-۱۸۳.

نجفی، حسین. (۱۳۹۸). مقایسه تأثیر آموزش به‌روش ترکیبی و سنتی در یادگیری. پژوهش در آموزش علوم پزشکی، ۱۱ (۲): ۶۳-۵۴.

زمانیان، پویا و عبدالهی، مجید. (۱۴۰۰). امکان‌سنجی آموزش ترکیبی در رشته عکاسی دانشگاه پیام نور اصفهان و ارزیابی اثربخشی آن. فصلنامه علمی پژوهشنامه تربیتی، ۱۶(۶۶). ۱۴۰-۱۱۹.

Alan, Ü. (2021). Distance education during the COVID-19 pandemic in Turkey: Identifying the needs of early childhood educators. *Early Childhood Education Journal*, 49(5), 987-994

Bassett, RM. Arnhold, N. (2020). Education for Global Development, World Bank Blogs, FEBRUARY 25. <https://worldbank.org/education/covid-19s-immenseimpact-equity-tertiary-education>.

Dedeilia, A. Sotiropoulos, MG. Hanrahan, JG. Janga, D. Dedeilias, P. Sideris, M. (2020). Medical and Surgical Education Challenges and Innovations in the COVID-19 Era, a Systematic Review. *In Vivo Journal*, 34(3):1603-1611.

Dong, C. Cao, S. & Li, H. (2020). Young children's online learning during COVID-19 pandemic, Chinese parents' beliefs and attitudes. *Children and youth services review*, 18(8):165-172.

Garrison D.(2003). Self-directed Learning and Distance Education. In: Moore MG, Anderson W, editors. Handbook of Distance Education. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum; 161-168.

Hermanto, Y. B., & Srimulyani, V. A. (2021). The challenges of online learning during the covid-19 pandemic. *Jurnal Pendidikan Dan Pengajaran*, 54(1), 46-57.

Jeong, H. Y., & Hong, B. H. (2013). A practical use of learning system using user preference in ubiquitous computing environment. *Multimedia tools and applications*, 64(2), pp: 491-504.

Kim, J. (2020). Learning and Teaching Online during Covid-19: Experiences of Student Teachers in an Early Childhood Education Practicum. *International Journal of Early Childhood*, 52(8): 145–158.

Law,W. (2007); "Globalization, city Development and citizenship Education in china'Shanghai, Faculty of Education, the University of Hong kong, Pokfulam Road, Hong Kong", *InternationalJournal of Educational Development*, Vol 27, No 1, PP 18-38.

Liu, N. Zhang, F. Wei, C. Jia, Y. Shang, Z. & Sun, L. (2020). Prevalence and predictors of PTSS during COVID-19 outbreak in China hardest-hit areas, Gender differences matter. *Psychiatry Research*, 28(11):130-138.

Özer, M. (2020). The Contribution of the Strengthened Capacity of Vocational Education and Training System in Turkey to the Fight against Covid-19. *Journal of Higher Education*, 10(2):134-140.

Ozkan, S. Koseler, R. (2017). Multi-Dimensional Students Evaluation of Elearning Systems in the Higher Education Context, an Empirical Investigation. *Computers & Education*, 53(8):1285–1296.

Pavlenko, GV. Pavlenko, AI. (2020). Digital Literacy as a Condition for Positive Experience of the COVID-19 Lockdown for Families with

Preschool Children. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 486(4):507-512.

Ramshini, H., kaffash, A. (2021). Review of recent progress and future perspectives on the diagnosis, treatment and management of Coronavirus Diseases (COVID-19). *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences*, 27(6), 852-859.

Rhodes, Sinéad & Hennessy, Eilis. (2000). The effects of specialized training on caregivers and children in early-years settings: An evaluation of the foundation course in playgroup practice. *Early Childhood Research Quarterly*. 15. 559-576. 10.1016/S0885-2006(01)00067-9.

Richardson, J. W., Hollis, E., Pritchard, M., & Novosel-Lingat, J. E. M. (2020). Shifting Teaching and Learning in Online Learning Spaces: An Investigation of a Faculty Online Teaching and Learning Initiative. *Online Learning*, 24(1).

Robert L. Crosnoe, Carol Anna Johnston, Shannon E. Cavanagh. 2021. Maternal education and early childhood education across affluent English-speaking countries. *International Journal of Behavioral Development* 45:3, 226-237.

Safavi A.A., Developing Countries and eLearning Program Development, *Journal of Global Information Technology Management*, Vol.11, No.3, 2008, pp.47-65.

Vlachopoulos, D. (2020). COVID-19: Threat or Opportunity for Online Education? *Higher Learning Research Communications*, 10(1).

Yıldırım, B. (2021). Preschool Education in Turkey during Covid-19 Pandemic, a Phenomenological Study. *Early Childhood Education Journal*, 12(6):1-17.

Youn, MH. Leon, J. Lee, KJ. (2012). The influence of maternal employment on children's learning growth and the role of parental involvement. *Early Childhood Development and Care*, 18(9):1227-1246.

Measuring the compliance of the educational content of the Shad program based on approved educational standards in the preschool period

Bahaerh kanani¹, soheila Hossainpour², Fersheh Afkari³

Absteract

The present study was conducted with the aim of measuring the compliance of the educational content of the happy program based on the standards approved by education in the preschool period. This research is applied in terms of purpose and descriptive research method in terms of survey type. The statistical population of this research is the teachers working in the preschool centers of Sanandaj city, which were 1500 people. 306 people were selected using available sampling method using Karjesi and Morgan table. A researcher-made questionnaire was used to collect data, its validity was confirmed by professors and educational science experts, Cronbach's alpha coefficient was calculated as 0.73. To analyze the data, Kolmogorov-Smirnov test, Friedman test, independent t test and one-way analysis of variance were used. From the point of view of the trainers, the degree of conformity of the content of the happy program with the approved standards, respectively; Teaching the use of the five senses, sensorimotor and emotional skills, elementary teaching of body parts, their uses and characteristics, teaching personal and social health tips and issues, teaching individual and community rights in children, introducing children to religious and national figures, teaching and familiarizing with letters Alphabet, numbers and vocabulary have the least compatibility with the teaching of moral, religious and educational issues. The content of Shad educational program complies with seven educational standards. At the level of indicators, the compliance rate is low.

Keywords: Educational standard, preschool, content, happy program, virtual.

---

1. Master's student in preschool education, Sanandaj Branch, Islamic Azad University, Sanandaj, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Sanandaj Branch, Islamic Azad University, Sanandaj, Iran and Corresponding Author. shossainpour2014@gmail.com

3. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran